

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Էկոնոմիկայի, իրավունքի և կառավարման
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Վ.Վ.Հարությունյան /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 7

«22» դեկտեմբերի 2025 թ.

ԷԻԿ/բ-006, Մակրոտնտեսագիտություն-1 ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝

041301.00.6, կառավարում

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

041301.01.6, կառավարում/ոլորտի/

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

կառավարման բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝

Էկոնոմիկայի, իրավունքի և կառավարման

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝

հեռակա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ

հեռակա 4-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ

Դասախոս՝

Նարինե Բարսեղյան, տ.գ.թ.

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե՝ barseghyannarine@mail.ru

Վանաձոր- 2025թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
		.
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
		.
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
		.
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
		.
8.	Դասավանդման մեթոդներ
		.
9.	Ուսումնառության մեթոդները
		.
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
		.
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ
		.
	12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
		.
	12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ
		.
	12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
		.
	12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
		.
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում
		.
14.	Գնահատում
		.
	14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում
		.
	14.2. Հարցաշար
		.
	14.3. Գնահատման չափանիշներ
		.
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ
		.

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹

Մակրոտնտեսագիտությունն դասընթացը կարևորվում է կառավարման բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է 041301.01.6 կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է.

1. Մակրոտնտեսագիտությունը ընդհանրացնում է տնտեսական գիտությունների հետազոտության արդյիմունքները, դրանք կապակցում է իրար և օգտագործում է երկրի տնտեսության կարգավորման, տնտեսական քաղաքականության առաջադրման գործընթացում: Դա նշանակում է, որ մակրոտնտեսագիտության առջև դրվող առաջին նպատակը երկրի տնտեսության զարգացման ուղիների բացթափանցիկացումն է:

2. Մակրոտնտեսագիտությունը տնտեսական քաղաքականության ձևավորման գործիք է, որը առաջադրում է տնտեսության զարգացման այն ռազմավարական խնդիրներն ու հիմնահարցերը, որոնք բխում են երկրի տնտեսական զարգացման տվյալ փուլի նպատակից և պետք է դրվեն տնտեսական քաղաքականության հիմնհիմքում:

3. Մակրոտնտեսագիտությունը հնարավորություն է տալիս ամբողջական գնահատել երկրի տնտեսության բոլոր ճյուղերի գործունեության արդյունավետությունը և իր առջև խնդիր է դնում գնահատել և ընդհանրացնել տնտեսության տարբեր բնագավառների արդյունքները, միավորել դրանք և արտահայտել ընդհանուր հատկանիշներով:

4. Մակրոտնտեսական հետազոտությունը հնարավորություն է տալիս կատարելու համընդհանուր համեմատություններ, պարզելու տարբեր երկրների զարգացման մակարդակները: Միայն դրա շնորհիվ է հնարավոր վեր հանել առանձին երկրների տնտեսական զարգացման գործում թույլ տված սխալները, գնահատել այդ երկրների տնտեսության աշխուժացման ներքին և արտաքին գործոնները, կայունացման հիմունքները:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

1. Ստացած գիտելիքները ուսանողը պետք է կարողանա օգտագործել մակրոտնտեսագիտական զարգացման հիմնտնտեսական ձեռքբերումների համապատասխան նպատակով վերլուծությունների իրականացման և եզրահանգումումների ժամանակ:
2. Մակրոտնտեսական հետազոտությունի միջոցով փոխկապակցվում են տվյալ երկրի տնտեսական, քաղաքական, բնապահպանական, սոցիալական, պաշտպանական և այլ համակարգերի այն հիմնահարցերը, որոնք հնարավոր չէ լուծել իրարից անկախ:
3. Մակրոտնտեսական վերլուծությունները իրականացնել հետևյալ ուղղողություններով.
 - տնտեսական իրավիճակի վերլուծություն,
 - նպատակների վերլուծություն,
 - տնտեսական համակարգի շահերի համապատասխանության վերլուծություն,
 - պետական կարգավորման գործիքների կիրառելիության վերլուծություն:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

«Մակրոտնտեսագիտություն» դասընթացին մասնակցելու համար անհրաժեշտ են գիտելիքներ է և հմտություններ 041301.00.6, կառավարում մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող «Տնտեսագիտություն», «Ազգային տնտեսություն դասընթացներից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները

4.1. Գիտելիք

4.1.1. Գիտելիք և իմացություն

- Դրսևորում է մակրո- և միկրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունների, օրենքների և սկզբունքների վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է տնտեսության տարբեր ոլորտների և դրանց կառավարման առանձնահատկությունների, ինչպես նաև պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման տարբեր մոտեցումների վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է մակրոտնտեսական զարգացում ապահովող հիմնական օրինաչափությունների մասին գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է ազգային արտադրության ծավալը որոշող հիմնական ցուցանիշների և դրանց հաշվարկման մեթոդ-ների վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է ՀՆԱ-ի՝ որպես ծախսերի և եկամուտների հոսքի, ԱԵ-ի և մակրոտնտեսական ցուցանիշների փոխա-դարձ կապի օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Ցուցաբերում է պետության մակրոտնտեսական կարգավորման քաղաքականության օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:

4.2 Հմտություններ

4.2.1. Գիտելիքի և իմացության կիրառում

- Կարող է ցուցաբերել արժեքի ձևավորման և փոխանցման գործընթացների կառավարման սկզբունքների իմացություն:
- Կարող է ներկայացնել գործազրկության տեսակները, պատճառները, քննարկել և վերհանել նրանց բացասական հետևանքները:
- Կարող է վերլուծել ինֆլացիայի էությունը և բովանդակությունը, լրկալ շուկաներների առանձնահատկությունները:
- Կարող է վերլուծել ազգային շուկայի բնորոշ գծերը, մակրոտնտեսական հավասարակշռությունը փոփոխվող և կայուն գների պայմաններում, դասական և քեյնսյան մոդելները տրամաբանությունը:

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

- Կարող է ներկայացնել պետական բյուջեի բովանդակությունը, հարկման տոկոսադրույքի և պետական ծախսերի փոխկապվածության տրամաբանությունը, պետական պարտքի բովանդակությունը:
- Կարող է ուսումնասիրել ֆիսկալ քաղաքականության էությունը, մեխանիզմը, մուլտիպլիկատորի կիրառման ոլորտները:
- Կարող է կողմնորոշվել տնտեսական պրոցեսների մեջ, կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

4.2.2. Հաղորդակցման, S2S և տվյալների հետ աշխատելու կարողություններ

- Կարող է կատարել տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման աշխատանքներ, ինչպես նաև մասնագիտական խնդիրների լուծման նպատակով օգտվել ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներից:
- Կարող է իրականացնել հետազոտություններ մակրոտնտեսական գնազան խնդիրներ լուծելու նպատակով, ինչպես նաև վերլուծել դրանց արդյունքները:
- Կարող է պատրաստել մակրոտնտեսական տարբեր հիմնախնդիրների վերաբերյալ զեկուցումներ և ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքներ:

4.2.3. Ընդհանրական, իմացական կարողություններ, (ներառյալ դատողություններ անելը)

- Ունակ է լուծելու մակրոտնտեսագիտական խնդիրները, վերլուծության և համադրության հիման վրա կատարել եզրահանգումներ:
- Տիրապետում է մաթեմատիկական մոդելավորման, նորմատիվային մեթոդներին:
- Ունակ է ստացված գիտելիքների հիման վրա ճիշտ գնահատել ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակը, վերհանել առկա խնդիրները, կատարել համապատասխան վերլուծություններ:
- Ունակ է օգտվելու նորմատիվ իրավական փաստաթղթերից:

4.3. Կարողություններ

4.3.1. Ինքնուրույնություն և պատասխանատվություն (ներառյալ սովորելու կարողությունները)

- Ունակ է գնահատել մակրոմիջավայրի ազդեցությունը տնտեսական տարբեր կառույցների և ենթահամակարգերի վրա:
- Ունակ է կատարել մակրոտնտեսական տարաբնույթ վերլուծություններ:
- Տիրապետում է վարկի տեսակների և ֆունկցիաների առանձնահատկություններին, առևտրային բանկերի և կենտրոնական բանկի գործառույթներին:
- Տիրապետում է փողի ամբողջական պահանջարկի և առաջարկի, ապրանքային և դրամական շուկաների միջև փոխադարձ կապի, մոնետարիզմի քաղաքականության ուսումնասիրման մեթոդներին:
- Ունակ է գնահատել սղաճի առաջացման գործոնների, հակասղաճային քաղաքականության միջոցառումների ազդեցությունները, կատարել համապատասխան եզրահանգումներ:
- Ունակ է ինքնուրույն որոշումներ ընդունելու:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է

«Մակրոտնտեսագիտություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մակրոտնտեսագիտական գործունեության ընթացքում, մասնագիտական հետազոտության լաբորատորիաներում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և մակրոտնտեսագիտական բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)		4 կրեդիտ/120 ժամ

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն		8
Գործնական աշխատանք		8
Մեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք		104
Ընդամենը		120
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)		քննություն

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

շրջանավարտը կիրառել

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել էլույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդաբանական:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն:

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրվող, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Աշխատանքային տետր** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից

8. **Դասավանդման մեթոդներն են**⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր:
9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**⁷ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարամունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	<ul style="list-style-type: none"> Մակրոտնտեսագիտության էությունը և սկզբունքները Մակրոտնտեսագիտության գործառույթները Արդյունքի, ծախսերի և եկամտի շրջապտույտը ազգային տնտեսությունում Ազգային արդյունքի էությունը և հիմնական ցուցանիշները ՀՆԱ-ի հաշվարկման մեթոդները Անվանական և իրական ՀՆԱ 	2		2		16
2.	<ul style="list-style-type: none"> Տնտեսական հավասարակշռության էությունը, նախադրյալները, դրսևորումները Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության դասական տեսությունը Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության նորդասական տեսությունը, Վալրասի մոդելը Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության «Ամբողջական առաջարկ-ամբողջական պահանջարկ» /AD-AS/ մոդելում Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության քենսյան տեսությունը Տնտեսության իրական և դրամական հատվածների հավասարակշռությունը Մակրոտնտեսական հավասարակշռության «ծախսեր- արդյունքներ» մոդելը 	2		2		20
3.	<ul style="list-style-type: none"> Տնտեսական աճի էությունը և չափանիշները Տնտեսական աճի գործոնները և շարժիչ ուժերը Գիտատեխնիկական առաջընթացը՝ որպես տնտեսական աճի գործոն և դրա գնահատումը Տնտեսական աճի տեսությունների գաղափարական արմատները: 	2		2		20
4.	<ul style="list-style-type: none"> Հարբորդի տնտեսական աճի մոդելը Դոմարի տնտեսական աճի դինամիկ (շարժընթաց) հավասարակշռության մոդելը: 	1		1		20
5.	<ul style="list-style-type: none"> Քոբբ-Դուգլասի արտադրական ֆունկցիայի էությունն ու հատկանիշները 	1		1		10

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

	<ul style="list-style-type: none"> Սուրուի տնտեսական աճի մոդելը և ֆելպսի «կուտակման ոսկե կանոնը» Դենիսոնի տնտեսական աճի գործոնային վերլուծությունը: 				
6.	<ul style="list-style-type: none"> Տնտեսական աճի սահմանային տեսությունը և «գրոյական տնտեսական աճի » հայեցակարգը Տնտեսական աճի սահմանների տեսությունը 	1		1	10
7.	<ul style="list-style-type: none"> Տնտեսական աճի պետական կարգավորման մոտեցումները: Տնտեսական աճի պետական կարգավորման ուղղությունները 	1		1	10
8.	<ul style="list-style-type: none"> Տնտեսական պարբերաշրջանի էությունը և փուլերը Տնտեսական պարբերաշրջանի հիմնական տեսությունները Գործազրկության էությունը, պատճառները և տեսակները Գործազրկության մակարդակը և դրա գնահատման հիմնախնդիրները Տնտեսական կայունության ապահովման քաղաքականությունը 	2		2	20
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		12		12	126

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Տնտեսագիտության տեսություն, գլխ. խմբագիր Գ. Ե. Կիրակոսյան, Եր.,	2009:
2.	Սամուելսոն Փ.Ա., Նորդհաուս Ու.Դ., Տնտեսագիտություն, հ. I (մակրոտնտեսագիտություն), Երևան	2005թ.:
3.	Агалова Т. А., Серегина С. Ф. / Макроэкономика: Учебное пособие/ М.,	2008
4.	Ивашковский С. Н. / Макроэкономика. Учебное пособие/ М.,	2008
5.	Ивашковский С. Н. / Макроэкономика. Учебник/ М.,	2007
6.	Менкью Н. К. / Макроэкономика/ С-км П.	2008
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Бродский Б. Е. /Лекции по макроэкономике переходного периода. Учебное пособие/ М.,	2005
2.	Видапин В. И., Журавлев Г. П. /Экономическая теория. Учебник/ М.,	2007

3.	Грязнов А. Г., Соколинский В. М. / Экономическая теория/ М.,	2008
4.	Демин А. И. /Информационная теория экономики. Макромодель/ М.,	2007
5.	Лемашевский И. М. / Макроэкономика. социально - экомомический аспект. Курс лекций/ М.,	2007
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	www.google.ru	
2.	www.lib.ru	
3.	www.books.ru	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.	Թեմա 1. Մակրոտնտեսագիտության էությունը, սկզբունքները, գործառույթները, ազգային տնտեսության հիմնական ցուցանիշները*	<ul style="list-style-type: none"> Մակրոտնտեսագիտության էությունը և սկզբունքները Մակրոտնտեսագիտության գործառույթները Արդյունքի, ծախսերի և եկամտի շրջապտույտը ազգային տնտեսությունում Ազգային արդյունքի էությունը և հիմնական ցուցանիշները ՀՆԱ-ի հաշվարկման մեթոդները Անվանական և իրական ՀՆԱ 	2	ՊԳ1 ՊԳ2
2.	Թեմա 2. Փողի շուկա Ազգային տնտեսության հավասարակշռության հիմնախնդիրները*	<ul style="list-style-type: none"> Տնտեսական հավասարակշռության էությունը, նախադրյալները, դրսևորումները Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության դասական տեսությունը Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության նորդասական տեսությունը, Վալրասի մոդելը Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության «Ամբողջական առաջարկ-ամբողջական պահանջարկ» /AD-AS/ մոդելում 	2	ՊԳ1 ՊԳ2 ԼԳ1

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		<ul style="list-style-type: none"> • Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության քենայան տեսությունը • Տնտեսության իրական և դրամական հատվածների հավասարակշռությունը • Մակրոտնտեսական հավասարակշռության «ծախսեր- արդյունքներ» մոդելը 		
3.	Թեմա 3. Տնտեսական աճի հիմնախնդիրները*	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական աճի էությունը և չափանիշները • Տնտեսական աճի գործոնները և շարժիչ ուժերը • Գիտատեխնիկական առաջընթացը՝ որպես տնտեսական աճի գործոն և դրա գնահատումը • Տնտեսական աճի տեսությունների գաղափարական արմատները: 	2	ՊԳ1 ՊԳ2
4	Թեմա 4 - Տնտեսական աճի նորքենայան տեսություններն ու մոդելները*	<ul style="list-style-type: none"> • Հարրորդի տնտեսական աճի մոդելը • Դոմարի տնտեսական աճի դինամիկ (շարժընթաց) հավասարակշռության մոդելը: 	1	ՊԳ1 ՊԳ2 ԼԳ3
5	Թեմա 5 – Տնտեսական աճի նոր դասական տեսություններն ու մոդելները	<ul style="list-style-type: none"> • Քոբբ-Դուգլասի արտադրական ֆունկցիայի էությունն ու հատկանիշները • Սոլուի տնտեսական աճի մոդելը և ֆելպսի «կուտակման ոսկե կանոնը» • Դենիսոնի տնտեսական աճի գործոնային վերլուծությունը: 	1	ՊԳ1 ՊԳ2
6	Թեմա 6- Տնտեսական աճի ժամանակակից տեսությունները	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական աճի սահմանային տեսությունը և «գրոյական տնտեսական աճի » հայեցակարգը • Տնտեսական աճի սահմանների տեսությունը 	1	ՊԳ1 ԼԳ2
7	Թեմա 7 – Տնտեսական աճի պետական կարգավորման հիմնախնդիրը:	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական աճի պետական կարգավորման մոտեցումները: • Տնտեսական աճի պետական կարգավորուման ուղղությունները 	1	ՊԳ1 ՊԳ2
8	Թեմա 8-Շուկայական տնտեսության պարբերաշրջանային զարգացումը*	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական պարբերաշրջանի էությունը և փուլերը • Տնտեսական պարբերաշրջանի հիմնական տեսությունները • Գործազրկության էությունը, պատճառները և 	2	ՊԳ1 ՊԳ2

		տեսակները <ul style="list-style-type: none"> • Գործազրկության մակարդակը և դրա գնահատման հիմնախնդիրները • Տնտեսական կայունության ապահովման քաղաքականությունը 		
--	--	---	--	--

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտուցման ձևը	Գրականություն ¹⁰
1.	Թեմա 1. Մակրոտնտեսագիտության էությունը, սկզբունքները, գործառույթները, ազգային տնտեսության հիմնական ցուցանիշները*	<ul style="list-style-type: none"> • Մակրոտնտեսագիտության էությունը և սկզբունքները • Մակրոտնտեսագիտության գործառույթները • Արդյունքի, ծախսերի և եկամտի շրջապատույտը ազգային տնտեսությունում • Ազգային արդյունքի էությունը և հիմնական ցուցանիշները • ՀՆԱ-ի հաշվարկման մեթոդները • Անվանական և իրական ՀՆԱ 	2	բանավոր	ՊԳ1 ՊԳ2
2.	Թեմա 2. Փողի շուկա Ազգային տնտեսության հավասարակշռության հիմնախնդիրները*	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական հավասարակշռության էությունը, նախադրյալները, դրսևորումները • Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության դասական տեսությունը • Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության նորդասական տեսությունը, Վալրասի մոդելը • Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության «Ամբողջական 	2	բանավոր	ՊԳ1 ՊԳ2 ԼԳ1

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		<p>առաջարկ-ամբողջական պահանջարկ» /AD-AS/ մոդելում</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության քենայան տեսությունը • Տնտեսության իրական և դրամական հատվածների հավասարակշռությունը Մակրոտնտեսական հավասարակշռության «ծախսեր-արդյունքներ» մոդելը 			
3.	Թեմա 3. Տնտեսական աճի հիմնախնդիրները*	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական աճի էությունը և չափանիշները • Տնտեսական աճի գործոնները և շարժիչ ուժերը • Գիտատեխնիկական առաջընթացը՝ որպես տնտեսական աճի գործոն և դրա գնահատումը • Տնտեսական աճի տեսությունների գաղափարական արմատները: 	2	գրավոր	ՊԳ1 ՊԳ2 ԼԳ2
4.	Թեմա 4 - Տնտեսական աճի նորքենայան տեսություններն ու մոդելները*	<ul style="list-style-type: none"> • Հարրորդի տնտեսական աճի մոդելը • Դոմարի տնտեսական աճի դինամիկ (շարժընթաց) հավասարակշռության մոդելը: 	1	բանավոր	ՊԳ1 ՊԳ2 ԼԳ1
5.	Թեմա 5 – Տնտեսական աճի նոր դասական տեսություններն ու մոդելները	<ul style="list-style-type: none"> • Քոբբ-Դուգլասի արտադրական ֆունկցիայի էությունն ու հատկանիշները • Սոլուի տնտեսական աճի մոդելը և ֆելդպի «կուտակման ոսկե կանոնը» • Դենիսոնի տնտեսական աճի գործոնային վերլուծությունը: 	1	բանավոր	ՊԳ1 ՊԳ2
6.	Թեմա 6- Տնտեսական աճի ժամանակակից տեսությունները	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական աճի սահմանային տեսությունը և «գրոյական տնտեսական աճի » հայեցակարգը • Տնտեսական աճի սահմանների տեսությունը 	1	գրավոր	ՊԳ1 ՊԳ2 ԼԳ3

7.	Թեմա 7 – Տնտեսական աճի պետական կարգավորման հիմնախնդիրը:	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական աճի պետական կարգավորման մոտեցումները: • Տնտեսական աճի պետական կարգավորման ուղղությունները 	1	բանավոր	ՊԳ1 ՊԳ2
8.	Թեմա 8-Շուկայական տնտեսության պարբերաշրջանային զարգացումը*	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական պարբերաշրջանի էությունը և փուլերը • Տնտեսական պարբերաշրջանի հիմնական տեսությունները • Գործազրկության էությունը, պատճառները և տեսակները • Գործազրկության մակարդակը և դրա գնահատման հիմնախնդիրները • Տնտեսական կայունության ապահովման քաղաքականությունը 	2	բանավոր	ՊԳ1 ԼԳ2

12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹¹
1.					
2.					

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

¹¹ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹²	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹³
1.	<p><u>Թեմա 1.</u> Մակրոտնտեսագիտության էությունը, սկզբունքները, գործառույթները, ազգային տնտեսության հիմնական ցուցանիշները*</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Մակրոտնտեսագիտության էությունը և սկզբունքները • Մակրոտնտեսագիտության գործառույթները • Արդյունքի, ծախսերի և եկամտի շրջապտույտը ազգային տնտեսությունում • Ազգային արդյունքի էությունը և հիմնական ցուցանիշները • ՀՆԱ-ի հաշվարկման մեթոդները • Անվանական և իրական ՀՆԱ 	<u>Ռեֆերատ</u>	Մահմանված գրաֆիկով	գրավոր	<p>ՊԳ1</p> <p>ՊԳ2</p>

¹² Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹³ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

2.	<p><u>Թեմա 2. Փողի շուկա</u></p> <p>Ազգային տնտեսության հավասարակշռության հիմնախնդիրները*</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական հավասարակշռության էությունը, նախադրյալները, դրսևորումները • Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության դասական տեսությունը • Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության նորդասական տեսությունը, Վալրասի մոդելը • Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության «Ամբողջական առաջարկ-ամբողջական պահանջարկ» /AD-AS/ մոդելում • Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության քենսյան տեսությունը • Տնտեսության իրական և դրամական հատվածների հավասարակշռությունը Մակրոտնտեսական հավասարակշռության «ծախսեր-արդյունքներ» մոդելը 	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	գրավոր	<p>ՊԳ1</p> <p>ՊԳ2</p> <p>ԼԳ1</p>
3.	<p><u>Թեմա 3. Տնտեսական աճի հիմնախնդիրները*</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական աճի էությունը և չափանիշները • Տնտեսական աճի գործոնները և շարժիչ ուժերը • Գիտատեխնիկական առաջընթացը՝ որպես տնտեսական աճի գործոն և դրա գնահատումը • Տնտեսական աճի տեսությունների գաղափարական արմատները: 	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	գրավոր	<p>ՊԳ1</p> <p>ՊԳ2</p> <p>ԼԳ2</p>

4	Թեմա 4 - Տնտեսական աճի նորքենայան տեսություններն ու մոդելները*	<ul style="list-style-type: none"> • Հարրորդի տնտեսական աճի մոդելը • Դոմարի տնտեսական աճի դինամիկ (շարժընթաց) հավասարակշռության մոդելը: 	Ռեֆերատ	Սահմանված գրաֆիկով	գրավոր	ՊԳ1 ՊԳ2 ԼԳ1
5	Թեմա 5 – Տնտեսական աճի նոր դասական տեսություններն ու մոդելները	<ul style="list-style-type: none"> • Քոբբ-Դուգլասի արտադրական ֆունկցիայի էությունն ու հատկանիշները • Սոլոյի տնտեսական աճի մոդելը և ֆելպսի կուտակման ոսկե կանոնը • Դենիսոնի տնտեսական աճի գործոնային վերլուծությունը: 	Ռեֆերատ	Սահմանված գրաֆիկով	գրավոր	ՊԳ1 ՊԳ2
6	Թեմա 6- Տնտեսական աճի ժամանակակից տեսությունները	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական աճի սահմանային տեսությունը և գրոյական տնտեսական աճի ե հայեցակարգը • Տնտեսական աճի սահմանների տեսությունը 	Ռեֆերատ	Սահմանված գրաֆիկով	գրավոր	ՊԳ1 ՊԳ2 ԼԳ3
7	Թեմա 7 – Տնտեսական աճի պետական կարգավորման հիմնախնդիրը:	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական աճի պետական կարգավորման մոտեցումները: • Տնտեսական աճի պետական կարգավորման ուղղությունները 	Ռեֆերատ	Սահմանված գրաֆիկով	գրավոր	ՊԳ1 ՊԳ2
8	Թեմա 8-Շուկայական տնտեսության պարբերաշրջանային պարզացումը*	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական պարբերաշրջանի էությունը և փուլերը • Տնտեսական պարբերաշրջանի հիմնական տեսությունները • Գործազրկության էությունը, պատճառները և տեսակները • Գործազրկության մակարդակը և դրա գնահատման հիմնախնդիրները • Տնտեսական կայունության ապահովման քաղաքականությունը 	Ռեֆերատ	Սահմանված գրաֆիկով	գրավոր	ՊԳ1 ԼԳ2

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁴

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	208 համակարգչային լսարան, Էլեկտրոնային գրատախտակ, պրոյեկտոր
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	Համակարգիչներ, Էլեկտրոնային գրատախտակ, պրոյեկտոր
Համակարգչային ծրագրեր	Word, Excel, Power point
Այլ	

¹⁴ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁵:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության

¹⁵«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

Առաջին փուլ

1. Մակրոտնտեսագիտության էությունը և սկզբունքները
2. Մակրոտնտեսագիտության գործառույթները
3. Մակրոտնտեսագիտության տարրերը և սուբյեկտները
4. Մակրոտնտեսական ցուցանիշներ, հոսքեր և պաշարներ
5. Ազգային արդյունքի էությունը և տնտեսագետների տեսակետները նրա վերաբերյալ
6. Ազգային արդյունքի ցուցանիշները
7. ՀՆԱ-ի հաշվարկման մեթոդները, ավելացած արդյունքի մեթոդ
8. ՀՆԱ-ի հաշվարկման ծախսերի և եկամուտների հաշվարկման մեթոդները
9. Անվանական և իրական ՀՆԱ
10. Սպառողական գների համաթիվ և դեֆլյատոր
11. Տնտեսական հավասարակշռության էությունը
12. Տնտեսական հավասարակշռության նախադրյալները, դրսևորումները
13. Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության դասական տեսությունը (Քենե, Սեյ, Մարքս)
14. Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության դասական տեսությունը
15. Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության նորդասական տեսությունը
16. Վալրասի մոդելը
17. Ամբողջական առաջարկը AD-AS/ մոդելում
18. Ամբողջական պահանջարկը AD-AS/ մոդելում
19. Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռությունը AD-AS/ մոդելում, արգելանիվի էֆեկտը
20. Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության քենսյան տեսությունը
21. Տնտեսական հավասարակշռության վերաբերյալ Քեյնսի և դասական տնտեսագետների տեսակետների համեմատական վերլուծությունը

Երկրորդ փուլ

1. Տնտեսության իրական և դրամական հատվածները
2. Տնտեսության իրական և դրամական հատվածների միջև հավասարակշռությունը
3. Վ. Լեոնտևի «Ծախսեր-արդյունքներ» մոդելի բնութագիրը
4. Վ. Լեոնտևի «Ծախսեր-արդյունքներ» միջճյուղային հաշվեկշռային մոդելի վերլուծություն
5. Տնտեսական աճի էությունը և տեսակները
6. Տնտեսական աճի չափանիշները
7. Տնտեսության արդյունավետության գնահատման գործոնները
8. Տնտեսական աճի գործոնները
9. Տնտեսական աճի շարժիչ ուժերը
10. Դենիսոնի տեսությունն ու տնտեսական աճի շարժառիթները
11. Տնտեսական աճի տեսության գաղափարական արմատներն ըստ դասականների և Մարքսի
12. Տնտեսական աճի տեսության գաղափարական արմատներն ըստ Քեյնսի, նոր քեյնսականների և նոր դասականների
13. Տնտեսական պարբերաշրջանի էությունը
14. Տնտեսական պարբերաշրջանի փուլերը
15. Տնտեսական պարբերաշրջանների վերաբերյալ տեսությունների գաղափարական արմատները
16. Տնտեսական պարբերաշրջանների տևողությունների տնտեսագիտական վերլուծությունը

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

(1-ին ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի -----շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկված թեմաները.

Մակրոտնտեսագիտության էությունը, սկզբունքները, գործառույթները, աագգային տնտեսության հիմնական ցուցանիշները
Ազգային տնտեսության հավասարակշռության հիմնախնդիրները
Տնտեսական աճի հիմնախնդիրները
Տնտեսական աճի նորքենայան տեսություններն ու մոդելները

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

- Մակրոտնտեսագիտության էությունը և սկզբունքները
- Մակրոտնտեսագիտության գործառույթները
- Արդյունքի, ծախսերի և եկամտի շրջապտույտը ազգային տնտեսությունում
- Ազգային արդյունքի էությունը
- Ազգային արդյունքի հիմնական ցուցանիշները
- ՀՆԱ-ի հաշվարկման մեթոդները
- Անվանական և իրական ՀՆԱ
- Սպառողական գների համաթիվ և դեֆլյատոր
- Տնտեսական հավասարակշռության էությունը, նախադրյալները, դրսևորումները
- Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության դասական տեսությունը
- Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության նորդասական տեսությունը,

Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

(2-րդ ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի-----շաբաթվա ընթացքում)

▪ **Ընդգրկվող թեմաները.**

Տնտեսական աճի նոր դասական տեսություններն ու մոդելները
Տնտեսական աճի ժամանակակից տեսությունները
Տնտեսական աճի պետական կարգավորման հիմնախնդիրը
Շուկայական տնտեսության պարբերաշրջանային զարգացումը

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

- Վալրասի մոդելը
- Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության ,Ամբողջական առաջարկ-ամբողջական պահանջարկե /AD-AS/ մոդելում
- Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության քենայան տեսությունը
- Տնտեսության իրական և դրամական հատվածների հավասարակշռությունը
- Մակրոտնտեսական հավասարակշռության ,ծախսեր- արդյունքներե մոդելը
- Տնտեսական աճի էությունը և չափանիշները
- Տնտեսական աճի գործոնները և շարժիչ ուժերը

- Գիտատեխնիկական առաջընթացը՝ որպես տնտեսական աճի գործոն և դրա գնահատումը
- Տնտեսական աճի տեսությունների գաղափարական արմատները:
- Հարրորդի տնտեսական աճի մոդելը
- Դոմարի տնտեսական աճի դինամիկ (շարժընթաց) հավասարակշռության մոդելը:

Գնահատման չափանիշները¹⁶.

- Տեսական գիտելիքներ:
- Գործնական աշխատանքները:
- Սեմինար պարապմունքները:
- Լաբորատոր աշխատանքները:
- Ինքնուրույն աշխատանքը:

¹⁶ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն`	041301.00.6, կառավարում <i>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</i>
Կրթական ծրագիր`	041301.01.6, կառավարում/ըստ ոլորտի/ <i>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</i>
Որակավորման աստիճան`	կառավարման բակալավր <i>/բակալավր, մագիստրատուրա/</i>

Վանաձոր 2025

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԷԻԳ/Բ-006 – Մակրոտնտեսագիտություն-1			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1 -ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	16	Դասախոսություն	8
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	8
	Ինքնուրույն	104		
Ընդամենը	120			
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	<p>Դասընթացի նպատակն է.</p> <p>5. Մակրոտնտեսագիտությունը ընդհանրացնում է տնտեսական գիտությունների հետազոտության արդյիմունքները, դրանք կապակցում է իրար և օգտագործում է երկրի տնտեսության կարգավորման, տնտեսական քաղաքականության առաջադրման գործընթացում: Դա նշանակում է, որ մակրոտնտեսագիտության առջև դրվող առաջին նպատակը երկրի տնտեսության զարգացման ուղիների բացբացահայտումն է:</p> <p>6. Մակրոտնտեսագիտությունը տնտեսական քաղաքականության ձևավորման գործիք է, որը առաջադրում է տնտեսության զարգացման այն ռազմավարական խնդիրներն ու հիմնահարցերը, որոնք բխում են երկրի տնտեսական զարգացման տվյալ փուլի նպատակից և պետք է դրվեն տնտեսական քաղաքականության հիմնհիմքում:</p> <p>7. Մակրոտնտեսագիտությունը հնարավորություն է տալիս ամբողջական գնահատել երկրի տնտեսության բոլոր ճյուղերի գործունեության արդյունավետությունը և իր առջև խնդիր է դնում գնահատել և ընդհանրացնել տնտեսության տարբեր բնագավառների արդյունքները, միավորել դրանք և արտահայտել ընդհանուր հատկանիշներով:</p> <p>8. Մակրոտնտեսական հետազոտությունը հնարավորություն է տալիս կատարելու համընդհանուր համեմատություններ, պարզելու տարբեր երկրների զարգացման մակարդակները: Միայն դրա շնորհիվ է հնարավոր վեր հանել առանձին երկրների տնտեսական զարգացման գործում թույլ տված սխալները,</p>			

	<p>գնահատել այդ երկրների տնտեսության աշխուժացման ներքին և արտաքին գործոնները, կայունացման հիմունքները:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <p>4. Ստացած գիտելիքները ուսանողը պետք է կարողանա օգտագործել մակրոտնտեսագիտական զարգացման հիմնտնտեսական ձեռքբերումների հիմնական նպատակով վերլուծությունների իրականացման և եզրահանգումումների ժամանակ:</p> <p>5. Մակրոտնտեսական հետազոտությունի միջոցով փոխկապակցվում են տվյալ երկրի տնտեսական, քաղաքադաքական, բնապահպանական, սոցիալական, պաշտպանական և այլ համակարգերի այն հիմնահարցերը, որոնորոք հնարավոր չէ լուծել իրարից անկախ:</p> <p>6. Մակրոտնտեսական վերլուծությունները իրականացնել հետևյալ ուղղուղղություններով.</p> <ul style="list-style-type: none"> • տնտեսական իրավիճակի վերլուծություն, • նպատակների վերլուծություն, • տնտեսական համակարգի շահերի համապատասխանության վերլուծություն, • պետական կարգավորման գործիքների կիրառելիության վերլուծություն:
<p>Դասընթացի վերջնարդյունքները</p>	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <p>Գիտելիք և իմացություն</p> <ul style="list-style-type: none"> • Դրսևորում է մակրո- և միկրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունների, օրենքների և սկզբունքների վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն: • Դրսևորում է տնտեսության տարբեր ոլորտների և դրանց կառավարման առանձնահատկությունների, ինչպես նաև պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման տարբեր մոտեցումների վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն: • Դրսևորում է մակրոտնտեսական զարգացում ապահովող հիմնական օրինաչափությունների մասին գիտելիք և իմացություն: • Դրսևորում է ազգային արտադրության ծավալը որոշող հիմնական ցուցանիշների և դրանց հաշվարկման մեթոդ-ների վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն: • Դրսևորում է ՀՆԱ-ի՝ որպես ծախսերի և եկամուտների հոսքի, ԱԵ-ի և մակրոտնտեսական ցուցանիշների փոխա-դարձ կապի օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն: • Ցուցաբերում է պետության մակրոտնտեսական կարգավորման քաղաքականության օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:

Հմտություններ

Գիտելիքի և իմացության կիրառում

- Կարող է ցուցաբերել արժեքի ձևավորման և փոխանցման գործընթացների կառավարման սկզբունքների իմացություն:
- Կարող է ներկայացնել գործազրկության տեսակները, պատճառները, քննարկել և վերհանել նրանց բացասական հետևանքները:
- Կարող է վերլուծել ինֆլացիայի էությունը և բովանդակությունը, լրկալ շուկաներների առանձնահատկությունները:
- Կարող է վերլուծել ազգային շուկայի բնորոշ գծերը, մակրոտնտեսական հավասարակշռությունը փոփոխվող և կայուն գների պայմաններում, դասական և քեյնսյան մոդելները տրամաբանությունը:
- Կարող է ներկայացնել պետական բյուջեի բովանդակությունը, հարկման տոկոսադրույքի և պետական ծախսերի փոխկապվածության տրամաբանությունը, պետական պարտքի բովանդակությունը:
- Կարող է ուսումնասիրել ֆիսկալ քաղաքականության էությունը, մեխանիզմը, մուլտիպլիկատորի կիրառման ոլորտները:
- Կարող է կողմնորոշվել տնտեսական պրոցեսների մեջ, կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Հաղորդակցման, S2S և տվյալների հետ աշխատելու կարողություններ

- Կարող է կատարել տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման աշխատանքներ, ինչպես նաև մասնագիտական խնդիրների լուծման նպատակով օգտվել ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներից:
- Կարող է իրականացնել հետազոտություններ մակրոտնտեսական զանազան խնդիրներ լուծելու նպատակով, ինչպես նաև վերլուծել դրանց արդյունքները:
- Կարող է պատրաստել մակրոտնտեսական տարբեր հիմնախնդիրների վերաբերյալ զեկուցումներ և ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքներ:

Ընդհանրական, իմացական կարողություններ, (ներառյալ դատողություններ անելը)

- Ունակ է լուծելու մակրոտնտեսագիտական խնդիրները, վերլուծության և համադրության հիման վրա կատարել եզրահանգումներ:
- Տիրապետում է մաթեմատիկական մոդելավորման, նորմատիվային մեթոդներին:
- Ունակ է ստացված գիտելիքների հիման վրա ճիշտ գնահատել ՀՀ

	<p>մակրոտնտեսական իրավիճակը, վերհանել առկա խնդիրները, կատարել համապատասխան վերլուծություններ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ունակ է օգտվելու նորմատիվ իրավական փաստաթղթերից: <p>Կարողություններ</p> <p>Ինքնուրույնություն և պատասխանատվություն (ներառյալ սովորելու կարողությունները)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ունակ է գնահատել մակրոմիջավայրի ազդեցությունը տնտեսական տարբեր կառույցների և ենթահամակարգերի վրա: • Ունակ է կատարել մակրոտնտեսական տարաբնույթ վերլուծություններ: • Տիրապետում է վարկի տեսակների և ֆունկցիաների առանձնահատկություններին, առևտրային բանկերի և կենտրոնական բանկի գործառույթներին: • Տիրապետում է փողի ամբողջական պահանջարկի և առաջարկի, ապրանքային և դրամական շուկաների միջև փոխադարձ կապի, մոնետարիզմի քաղաքականության ուսումնասիրման մեթոդներին: • Ունակ է գնահատել սղաճի առաջացման գործոնների, հակասղաճային քաղաքականության միջոցառումների ազդեցությունները, կատարել համապատասխան եզրահանգումներ: • Ունակ է ինքնուրույն որոշումներ ընդունելու:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1 - Մակրոտնտեսագիտության էությունը, սկզբունքները, գործառույթները, ազգային տնտեսության հիմնական ցուցանիշները*</p> <ul style="list-style-type: none"> • Մակրոտնտեսագիտության էությունը և սկզբունքները • Մակրոտնտեսագիտության գործառույթները • Արդյունքի, ծախսերի և եկամտի շրջապտույտը ազգային տնտեսությունում • Ազգային արդյունքի էությունը և հիմնական ցուցանիշները • ՀՆԱ-ի հաշվարկման մեթոդները • Անվանական և իրական ՀՆԱ <p>Թեմա 2 – Ազգային տնտեսության հավասարակշռության հիմնախնդիրները*</p> <ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական հավասարակշռության էությունը, նախադրյալները, դրսևորումները • Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության դասական տեսությունը • Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության նորդասական տեսությունը, Վալրասի մոդելը • Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության ,Ամբողջական առաջարկ-ամբողջական պահանջարկե /AD-AS/ մոդելում

- Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռության քենայան տեսությունը
- Տնտեսության իրական և դրամական հատվածների հավասարակշռությունը
- Մակրոտնտեսական հավասարակշռության ,ճախսեր-արդյունքներե մոդելը

Թեմա 3 - Տնտեսական աճի հիմնախնդիրները *

- Տնտեսական աճի էությունը և չափանիշները
- Տնտեսական աճի գործոնները և շարժիչ ուժերը
- Գիտատեխնիկական առաջընթացը՝ որպես տնտեսական աճի գործոն և դրա գնահատումը
- Տնտեսական աճի տեսությունների գաղափարական արմատները:

Թեմա 4 - Տնտեսական աճի նորքենայան տեսություններն ու մոդելները

- Հարրորդի տնտեսական աճի մոդելը
- Դոմարի տնտեսական աճի դինամիկ (շարժընթաց) հավասարակշռության մոդելը:

Թեմա 5 – Տնտեսական աճի նոր դասական տեսություններն ու մոդելները

- Քոբբ-Դուգլասի արտադրական ֆունկցիայի էությունն ու հատկանիշները
- Սոլուի տնտեսական աճի մոդելը և ֆելպսի ,կուտակման ոսկե կանոնը
- Դենիսոնի տնտեսական աճի գործոնային վերլուծությունը:

Թեմա 6- Տնտեսական աճի ժամանակակից տեսությունները

- Տնտեսական աճի սահմանային տեսությունը և ,զրոյական տնտեսական աճի ե հայեցակարգը
- Տնտեսական աճի սահմանների տեսությունը:

Թեմա 7 – Տնտեսական աճի պետական կարգավորման հիմնախնդիրը:

Թեմա 8-Շուկայական տնտեսության պարբերաշրջանային զարգացումը*

- Տնտեսական պարբերաշրջանի էությունը և փուլերը

	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական պարբերաշրջանի հիմնական տեսությունները • Գործազրկության էությունը, պատճառները և տեսակները • Գործազրկության մակարդակը և դրա գնահատման հիմնախնդիրները • Տնտեսական կայունության ապահովման քաղաքականությունը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման գործընթացն իրականացվում է ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգով:
Գրականություն	Պարտադիր
	Տնտեսագիտության տեսություն, գլխ. խմբագիր Գ. Ե. Կիրակոսյան, Եր.,
	Սամուելսոն Փ.Ա., Նորդհաուս Ու.Դ., Տնտեսագիտություն, հ. I (մակրոտնտեսագիտություն), Երևան
	Агалова Т. А., Серегина С. Ф. / Макроэкономика: Учебное пособие/ М.,
	Ивашковский С. Н. / Макроэкономика. Учебное пособие/ М.,
	Ивашковский С. Н. / Макроэкономика. Учебник/ М.,
	Менкью Н. К. / Макроэкономика/ С-км П.
	Լրացուցիչ
	Бродский Б. Е. /Лекции по макроэкономике переходного периода. Учебное пособие/ М.,
	Виляпин В. И., Журавлев Г. П. /Экономическая теория. Учебник/ М.,
	Грязнов А. Г., Соколинский В. М. / Экономическая теория/ М.,
	Демин А. И. /Информационная теория экономики. Макромодель/ М.,
	Лемашевский И. М. / Макроэкономика. социально - экомический аспект. Курс лекций/ М.,